

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena Ustave Republike Slovenije ter 5. točke 7. člena in 10. člena Zakona o odlikovanjih Republike Slovenije je predsednica republike Nataša Pirc Musar izdala ukaz o podelitvi odlikovanja Republike Slovenije.

**Za dolgoletno delo na področju manjšinskega šolstva in kulture ter
tvornega zavzemanja za reševanje problematike koroških Slovencev na Koroškem**

prejme

DR. PETER GSTETTNER

MEDALJO ZA ZASLUGE.

Dr. Peter Gstettner, univerzitetni profesor pedagogike, je neutruden raziskovalec kulture spominjanja na avstrijskem Koroškem. Pogumno odpira pozabljena zgodovinska poglavja in postavlja spomenike zamolčanim žrtvam.

Svoje življenjsko poslanstvo je posvetil ohranjanju spomina na nacistične zločine ter oživljanju in odkrivanju zamolčanega dela preteklosti avstrijske Koroške, ki ga je kolektivni spomin spregledal in potvoril. S skupnostjo koroških Slovencev spodbuja razvoj kulture spominjanja na tragične dogodke, ki jih je nacistični režim prizadejal Slovencem na avstrijskem Koroškem.

Dr. Peter Gstettner je bil po študiju v Innsbrucku habilitiran v Marburgu, v osemdesetih letih pa je bil poklican na Univerzo za izobraževalne vede v Celovec (sedanja Alpsko-jadranska univerza Celovec), kjer je bil do leta 2004 profesor pedagoških znanosti. Kot strokovnjak je sodeloval v številnih mednarodnih projektih s področja spominjanja ter manjšinskih in človekovih pravic. Že v 80. letih 20. stoletja si je kot član odbora za ohranitev dvojezičnega šolstva na Koroškem prizadeval za ohranitev in razvoj manjšinskega šolstva.

Na pobudo dr. Petra Gstettnerja se je na Koroškem in širše v Avstriji začelo govoriti, pisati in raziskovati mračno preteklost nacionalsocializma in govoriti o dogodkih, ki so bili izpuščeni iz kolektivnega spomina na avstrijskem Koroškem. Vztrajno si je prizadeval za postavitev spomenikov na mestih zločina, ki so bila pozabljena ali manj znana širši javnosti, in za preimenovanje ulic in cest, poimenovanih po osebah, ki so delovale v duhu nacionalsocializma.

Posebej pa je zaslužen za oživljanje spomina in ureditev spominskega parka podružnice koncentracijskega taborišča Mauthausen na avstrijski strani predora Ljubelj. Kot soustanovitelj Odbora Mauthausen za Koroško že več kot desetletje sodeluje s Tržiškim muzejem pri ohranjanju spomina in dediščine zaprtih v nekdanjem koncentracijskem taborišču Ljubelj, ki je bilo zunanje taborišče Mauthausna. Odbor vsako leto prireja spominsko slovesnost na prostoru nekdanjega koncentracijskega taborišča na severni strani Ljubelja. Na njegovo pobudo so spomini na taborišče interpretirani v umetniških in raziskovalnih delih.

Dr. Peter Gstettner je skupaj s Tržiškim muzejem zasnoval tudi čezmejni umetniški projekt Nepozabljen – Nezlomljiv. Kipa japonskega avtorja Seijija Kimota danes stojita na severni in južni strani ljubeljskega predora, izkopanega s suženjskim delom, in mimoidoče opominjata na trpljenje jetnikov koncentracijskega taborišča Ljubelj/Mauthausen.

Zgodovinski spomin ohranja tudi z bogato publicistično dejavnostjo. V knjigi Spominjanje pozabljenega (Erinnern an das Vergessen) dr. Peter Gstettner piše o spominskih krajih, ki omogočajo spominjanje in onemogočajo razširjeno kolektivno pozabljanje, v omenjeni razpravi pa se je dotaknil tudi problematike selektivnih naracij, ki jih posredujejo učbeniki zgodovine. Eno od njegovih pomembnejših poslanstev je izobraževanje pedagogov etničnih manjšin in spodbujanje mladih, da nadaljujejo raziskovalno delo o kulturi spominjanja ter vlogi in zgodovini koroških Slovencev.

Dr. Peter Gstettner je za svoje delo in trud pri ohranjanju kulture spominjanja na žrtve druge svetovne vojne prejel visoko poljsko odlikovanje in veliko odličje za zasluge Republike Avstrije.

Z državnim odlikovanjem Republika Slovenija izraža spoštovanje in hvaležnost dr. Petru Gstettnerju za izjemen trud pri ohranjanju spomina in ovrednotenju preteklosti ter celostnem zavzemanju za pravice slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem.